

VALORIFICAREA CENTRULUI INTERGENERAȚIONAL

Tatiana MATEI

*Departamentul Arhitectură, ARH-181, Facultatea Urbanism și Arhitectură,
Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova*

Autorul corespondent: Tatiana Matei, tatiana.matei@arh.utm.md

Îndrumătorul/coordonatorul științific: **Irina STUDZINSKI**, arhitect, asist. univ.

Rezumat. *Această lucrare are drept scop de a analiza rolul și impactul centrului intergenerațional în dezvoltarea unei comunități, cu un accent pe interacțiunea dintre vârstnici și copii. Scopul principal al acestei lucrări este de a înțelege cum putem ameliora calitatea vieții acestor participanți și de a contribui totodată la îmbunătățirea relațiilor dintre ei prin integrarea unui astfel de centru. Pentru realizarea cercetării s-a efectuat un studiu de caz, unde s-a analizat detaliat diferite centre intergeneraționale deja existente cu scopul de a înțelege practicile eficiente și impactul asupra comunității, dar și statisticile efectuate pe teritoriul Republicii Moldova au demonstrat necesitatea unor astfel de centre.*

Cuvinte cheie: *mediu intergenerațional, valori culturale, relații intergeneraționale, viața socială.*

Introducere

Lucrarea de cercetare abordează un subiect de interes mondial în crearea unor relații îndelungate a generațiilor ce dispun de o gândire diferită și perceperea informației în mod divers unde scopul acestor interacțiuni este de a transmite patrimoniul național astfel, contribuind, la dezvoltarea durabilă și promovarea culturii. În urma schimbărilor demografice intensificate în secolul al XX-lea relațiile dintre generații au devenit probleme ostile ceea ce a impulsionat diverse cercetări științifice cu privire la acest fenomen [1]. În urma unor desfășurări unor statistici, în Republica Moldova populația vârstnică este în creștere continuă unde fiecare a treia persoană are vârsta cuprinsă între 60-64 ani iar 10% constituie persoanele cu vârsta de peste 80 ani [2], așadar luând în considerare faptul că și numărul de persoane plecate din țară se mărește, apare problema de a se crea un mediu părăsit și izolat.

Pentru consolidarea relațiilor dintre generații o soluție ar fi crearea unui mediu care să faciliteze perceperea conceptului de mediu intergenerațional, acesta se referă la un mediu unde copiii/tinerii și bătrânii dispun condiții benefice și servicii sociale care ar facilita interacțiunea între ei. În acest sens este necesar de precizat că elaborarea și implementarea unui proiect arhitectural bine gândit ar contribui substanțial la asigurarea necesităților de menținere și îmbunătățirea sănătății, adaptarea socială, asistența psihologică, toate acestea acumulate în urma unor probleme în familie [3]. Aportul considerabil a cercetărilor domeniului vizat consistă în observarea atentă, analiza critică, concluzionarea și oferirea de recomandări și sugestii cu privire la facilitarea intergenerațională [4].

Tinerii sunt cei care vor învăța din experiențele persoanelor în etate, aceștia vor transmite cunoștințele acumulate de-a lungul vieții, iar generația mai în vârstă la rândul său poate profita de cunoștințele și abilitățile tinerii generați în domeniul digital [5]. Factorul principal care deosebește problema modernă a diversității intergeneraționale de istoriile similare din trecut este dezvoltarea rapidă a tehnologiilor, care pătrund tot mai mult în toate sferele vieții. Prin urmare, decalajul tehnologic implică adesea o decalare a valorilor, când modelele comportamentale opuse intră în conflict, tinerii au noi linii directoare, adesea virtuale care nu întotdeauna sunt de înțeles de cei vârstnici [6].

2. Cercetarea temei

Această lucrare are drept scop cercetarea relațiilor actuale dintre generații și de a veni cu careva soluții de a rezolva unele probleme și de a promova pentru generațiile viitoare de a menține această conexiune. Acest studiu va începe cu studierea metodelor de analizare a datelor statistice care vor reflecta îmbătrânirea populației, unde speranța la viață este în creștere dar natalitatea fiind în scădere, și necesitatea unui adăpost copiilor social-vulnerabili. Totodată sunt reflectate alte metodă cum ar fi analiza unor cercetări efectuate în diferite țări, regiuni, care vor reflecta problemele actuale și soluționarea lor. În urma acestor analize cu reflectarea diferitor probleme va fi mai ușor de a înțelege cum este nevoie de a rezolva problema actuală în Republica Moldova.

3. Rezultatele cercetării

În urma statisticilor efectuate de către Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova cu privire la procesul de îmbătrânire ce este continuu în Republica Moldova, în comparație cu 2019, în 2023 nivelul de îmbătrânire s-a majorat cu 3%, ceea ce constituie la moment 24% [7], reprezentat în Fig. 1 pentru cele 3 categorii de vârste, iar din totalul populației, aceasta reprezintă un nivel înalt de îmbătrânire.

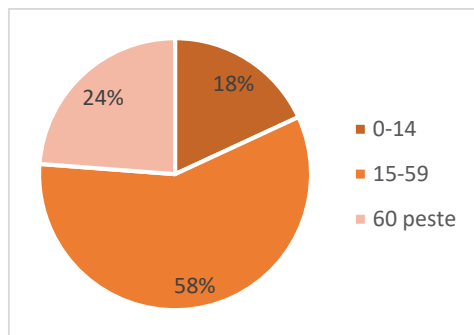

Figura 1. Populația cu reședință obișnuită, la 1 ianuarie 2023

Statisticile demonstrează că durata medie a vieții în prezent constituie de 71,4 ani, care este în creștere cu 2,0 % față de anul precedent. În comparație cu bărbații s-a constatat că femeile au o speranță la viață mai mare cu 8,6 ani. O cauză majoră a mortalității bărbaților vârstnici sunt bolile aparatului circulator, aparatului digestiv și a tumorilor, unde în fiecare zi 20 de persoane vârstnice sunt diagnosticate pentru prima dată. Astfel se subînțelege că persoanele în etate duc un mod de viață pasiv, o cauză ar mai fi mediul nefavorabil iar acest aspect este motivul de a crea careva spații de activități intergeneraționale unde va fi posibilă interconexiunea acestora cu generațiile tinere din familii vulnerabile. Aceștia necesită un sprijin moral și social dat fiind faptul că numărul copiilor neglijanți este în creștere comparativ cu 2021, în 2022 numărul de copii practic se dublează precum putem observa în Fig. 2, de la 6 297 la 12 102 copii [8]. Astfel centrul intergenerațional va servi nu doar pentru interacțiuni cu ce vârstnic dar și pentru un suport material și moral.

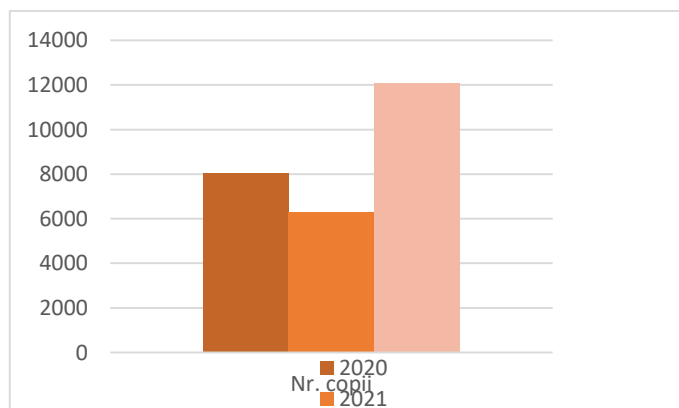

Figura 2. Copii supuși neglijării, la sfârșitul anilor 2020-2022

Precum îmbătrânirea este un fenomen inevitabil și care privește toate țările, Eurostat presupune că în 2030 peste o pătrime din populația europeană va avea peste 65 ani, unde această categorie de vârstă prezintă un risc de izolare socială și respectiv această problemă necesită rezolvată. Pentru prima dată în SUA, anii 60, se întâlnesc programe cu diferite activități ce combină copiii și bătrânii, programele IG ,care se răspândesc cu timpul în întreaga lume. Pentru aceasta este de nevoie ca să fie organizate diferite activități pentru bătrâni care pot fi combinate cu cele a copiilor, de exemplu în Japonia s-au dezvoltat mai mult activități în horticultură, în SUA programe unde bătrânii activează ca mentori în școlile primare, astfel vârstnicii sunt cei care au grijă de tineri, iar tinerii respectiv pot învăța din experiențele vârstnicilor. Majoritatea a astfel de programe sunt benefice prin dezvoltarea la tineri a unei atitudini pozitive față de bătrâni iar pentru vârstnici reducerea stresului și o prezență redusă a depresiei, iar în unele cazuri acestea au eșuat de exemplu din cauza lipsei a personalului instruit [9].

4. Beneficiile pentru generații

Precum afirmă Sorin Cristea realizarea unor dialoguri educaționale între generații constituie o problemă complexă, contradictorie, existentă în orice societate [10], astfel centrul intergenerațional prin diversitatea activităților va oferi un mediu bogat în oportunități și va contribui la o societate mai echilibrată și conectată, în care generațiile se sprijină reciproc și colaborează pentru binele comun.

Concluzii

În concluzie, centrul intergenerațional nu este doar un simplu spațiu fizic, ci și o entitate vibrantă și esențială pentru comunitate. Prin promovarea interacțiunilor dintre generații acest centru contribuie la schimbul de valori, experiențe, sprijin emoțional și social. Astfel de centre joacă un rol esențial, cât la nivel individual atât și la nivel comunitar ,în combaterea izolării sociale și a stereotipurilor de vârstă, având un impact pozitiv și durabil asupra comunității ce promovează o perspectivă de înțelegere și integritate. Cu toate acestea, pentru asigurarea succesului unui astfel de centru, este esențială implicarea comunității, adaptarea la nevoile participanților și de a menține atmosfera deschisă și receptivă. În final, centrul intergenerațional devine nu doar un loc de întâlnire, ci și o forță motrice pentru o comunitate în continuă evoluție și înflorire.

Surse bibliografice:

- [1] B. Nauck and A. Steinbach, *Intergenerational Relationships*. in: German council for Social and Economic Data (RatSWD), 2009, vol. 116, pp. 1-20. doi: 10.2139/ssrn.1462084.
- [2] National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova, *Moldova in numbers, statistical breviary*. Statistics of Moldova, 2023, pp. 8-13.
- [3] M. Matveieva, A. Kopeva, and O. Maslovkaia, "Features of the architectural and spatial environment of intergenerational centre," in *School of Engineering Bulletin*, 2021, vol. 49, pp. 99-112.
- [4] K. Coast, S. Zeldin, R. Larson, L. Camino, and C. O'CONNOR, "Intergenerational relationships and partnerships in community programs: Purpose, practice and directions for research." *Inc. Wiley Periodicals, Journal of Community Psychology*, 2005, 33(1), pp.1-10. doi: 10.1002/jcop.20042.
- [5] P. Grigoraș-Postică, "Dialogue between generations in the context of non-formal education" in *The national conference with international participation, Education and extracurricular education in the Republic of Moldova: status quo and perspectives*, Chișinău, 9-10 decembrie 2022. Centrul Editorial-Poligrafic al USM, 2023, pp. 24-30.
- [6] E.V. Makhmutova, "Intergenerational Balance in the Digital Age: A Global Dimension,, *Humanities and Social Sciences, Bulletin of the Financial University*, 2021, 11(6), pp. 11-16.
- [7] National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova, *Moldova in numbers, statistical breviary*. Statistics of Moldova, 2019, pp. 12-22.

- [8] National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova, *Moldova in numbers, statistical breviary*. Statistics of Moldova, 2021, pp. 14-15.
- [9] M.R. Gualano, G. Voglino, F. Bert, R. Thomas, E. Camussi, and R. Siliquini, "The impact of intergenerational programs on children and older adults: a review." *International Psychogeriatric Association*, 2018, 30(4), pp. 451–468.
- [10] S. Cristea, "Intergenerational dialogues between generations,, *Didactica Pro*, 2022, 4(134), pp. 53-56.